

Geliş Tarihi: 14/07/2025

Kabul Tarihi: 04/06/2026

Yayın Tarihi: 30/06/2026

ISSN: 3108-7035

e-ISSN:

DOI:

*İYÜ SAĞLIK
BİLİMLERİ DERGİSİ*

*IYU HEALTH
SCIENCES JOURNAL*

Üniversite Öğrencilerinin Öğretim Elemanları ile İletişim Düzeylerine Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi: Tanımlayıcı Bir Araştırma

Evaluation of University Students' Perceptions of Communication with Faculty Members: A Descriptive Study

 Ramazan ERACAR¹

¹Lokman Hekim Üniversitesi, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Görüntüleme Teknikeri Program Sorumlusu

Özet

Araştırmanın Amacı ve Önemi: Bu çalışmada sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarıyla iletişim algıları incelenmiştir. Bu araştırmanın amacı, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarıyla gerçekleştirdikleri iletişime yönelik algılarını ortaya koymak ve söz konusu algıların çeşitli demografik özellikler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma nicel araştırma yöntemine dayalı tanımlayıcı ve kesitsel bir tasarım ile yürütülmüştür. Çalışmanın evrenini 2023-2024 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 1148 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama sürecinde 339 öğrenciye ulaşılmış, 12 kişinin anket formunu eksik doldurduğu tespit edilmiş olup, 327 kişinin yanıtı değerlendirmeye alınmıştır. Ankette Öğretim Elemanlarının İletişim Biçimleri Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler geçerlik-güvenirlik analizleri ve parametrik testlerle değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonuçları, öğrencilerin öğretim elemanlarının iletişim becerilerine ilişkin değerlendirmelerinin genel olarak olumlu olduğunu göstermiştir. Yapılan karşılaştırmalı analizlerde öğretim elemanlarıyla görüşme sıklığının öğrencilerin iletişim algıları üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Elde edilen bulgular, öğretim elemanı-öğrenci iletişiminin eğitim sürecinin niteliği açısından önemli bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda öğretim elemanlarının iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim faaliyetlerinin artırılması ve öğrencilerle etkileşimi güçlendirecek uygulamaların yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, öğretim elemanı, iletişim becerileri, kişilerarası iletişim, yükseköğretim

Jel Kodları: I23, M12, D83

Abstract

Purpose and Importance of the Research: This study examined vocational school students' perceptions of communication with faculty members. The aim of this study was to determine the perceptions of students enrolled in a Health Services Vocational School regarding communication with faculty members and to examine whether these perceptions differed according to various demographic characteristics.

Materials and Methods: This study was conducted using a descriptive cross-sectional design based on a quantitative research approach. The study population consisted of 1,148 students enrolled in a Health Services Vocational School during the 2023–2024 academic year. During the data collection process, 339 students were reached. However, responses from 12 participants were excluded due to incomplete questionnaire forms, and data obtained from 327 students were included in the final analyses. Data were collected using the Instructor Communication Styles Scale. The validity and reliability of the measurement tool were assessed prior to analysis. Subsequently, the data were analyzed using appropriate parametric statistical tests to examine students' perceptions of communication with their instructors.

Findings: The findings revealed that students generally evaluated the communication skills of their instructors positively. Comparative analyses demonstrated that the frequency of interactions with instructors was significantly associated with students' perceptions of instructor communication. Comparative analyses indicated that the frequency of interactions with faculty members resulted in statistically significant differences in students' communication perceptions.

Conclusion: The findings suggest that faculty–student communication plays a critical role in enhancing the quality of the educational process. Therefore, initiatives aimed at improving faculty members' communication competencies and fostering meaningful student–faculty interactions should be encouraged.

Keywords: *University students, faculty members, communication skills, interpersonal communication, higher education*

Jel Codes: I23, M12, D83

1. Giriş

İletişim, bireyler arasında bilgi, duygu, düşünce ve deneyimlerin aktarılmasını sağlayan temel bir sosyal süreçtir. Eğitim ortamlarında etkili iletişim, öğrencilerin akademik gelişimlerini destekleyen, öğrenme motivasyonlarını artıran ve eğitim ortamına uyumlarını kolaylaştıran temel unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir (Ergüney ve Tepe, 2023). Ayrıca etkili iletişim, eğitim kurumlarında güvene dayalı bir öğrenme ortamının oluşmasına katkı sağlamaktadır (Aydoğan ve Kaşkaya, 2010). Eğitim kurumlarında etkili iletişim, yalnızca bilgi aktarımının gerçekleşmesini değil, aynı zamanda öğrencilerin akademik gelişimlerinin desteklenmesini, öğrenme motivasyonlarının artırılmasını ve eğitim ortamına uyum sağlamalarını da kolaylaştırmaktadır. Özellikle yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanları ile öğrenciler arasında kurulan iletişim, eğitim sürecinin niteliğini doğrudan etkileyen önemli faktörlerden biri olarak kabul edilmektedir.

Üniversite ortamında öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesinde iletişim becerileri önemli bir rol oynamaktadır. Etkili iletişim becerilerine sahip öğrencilerin eğitim süreçlerine daha aktif katılım gösterdikleri, öğretim elemanları ve akranlarıyla daha güçlü etkileşim kurdukları ve kurumsal bağlılıklarının daha yüksek olduğu belirtilmektedir (Ergüney ve Tepe, 2023).

Literatürde öğretim elemanı-öğrenci iletişimini inceleyen çalışmalar bulunmasına rağmen sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin algılarına odaklanan çalışmalar sınırlıdır. Yükseköğretim alanında gerçekleştirilen çalışmalar incelendiğinde iletişim, öğrenci bağlılığı, sınıf yönetimi ve eğitim kalitesi konularının sıklıkla araştırıldığı görülmektedir. Ancak sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine ilişkin algılarını inceleyen çalışmaların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir (Özşahin Büyükaşık ve Balcı Karaboğa, 2024).

Sağlık hizmetleri alanında eğitim gören öğrenciler açısından iletişim becerilerinin önemi daha da belirgin hale gelmektedir. Çünkü sağlık profesyonelleri meslek yaşamları boyunca hasta, hasta yakını ve multidisipliner sağlık ekipleriyle sürekli iletişim kurmak durumundadır. Bu nedenle sağlık alanında eğitim gören öğrencilerin etkili iletişim becerilerini yalnızca teorik düzeyde öğrenmeleri değil, aynı zamanda eğitim süreçlerinde deneyimlemeleri de gerekmektedir. Öğretim elemanları ile kurulan iletişim, öğrencilerin mesleki iletişim becerilerinin gelişiminde önemli bir model oluşturmaktadır. Can Öz ve Duran (2022), Sağlık alanında öğrenim gören öğrencilerin mesleki yaşamlarında etkili iletişim kurabilmeleri, eğitim süreçlerinde öğretim elemanlarından gördükleri iletişim modelleriyle yakından ilişkilidir. Bu nedenle öğretim elemanlarının iletişim davranışları, öğrencilerin mesleki gelişimlerinde önemli bir rol üstlenmektedir. Ayrıca Gilligan ve arkadaşları (2024), sağlık meslekleri eğitiminde iletişim becerilerinin temel yeterlilik alanlarından biri olduğunu ve eğitim sürecinde sistematik olarak değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Yükseköğretimde öğretim elemanı-öğrenci iletişimi, öğrencilerin akademik gelişimi, eğitim ortamına uyumu, öğrenme motivasyonu ve öğrenci bağlılığı açısından önemli bir değişken olarak değerlendirilmektedir. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalarda iletişim becerileri ile öğrenci bağlılığı arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu belirtilmektedir (Ergüney ve Tepe, 2023). Bu durum, yükseköğretimde etkili iletişimin yalnızca bireysel bir beceri değil, aynı zamanda eğitim sürecinin niteliğini etkileyen kurumsal bir unsur olduğunu göstermektedir.

Meslek yüksekokulları açısından değerlendirildiğinde ise öğrenci memnuniyeti, öğretim elemanlarıyla etkili iletişim, uygulamalı eğitimin niteliği ve öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması eğitim kalitesinin temel göstergeleri arasında yer almaktadır (Can, 2020). Sağlık hizmetleri meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrenciler açısından iletişim daha özel bir öneme sahiptir. Çünkü bu öğrenciler mezuniyet sonrasında hasta, hasta yakını ve sağlık ekibiyle sürekli iletişim kuracak meslek gruplarında görev alacaklardır. Öğrenci memnuniyeti ve öğretim elemanlarıyla kurulan etkileşimin yükseköğretimde eğitim kalitesinin önemli belirleyicilerinden biri olduğu vurgulanmaktadır (Wong ve Chapman, 2023).

Literatürde öğretim elemanı-öğrenci iletişimi, öğrenci bağlılığı, sınıf yönetimi ve yükseköğretimde kalite konularını ele alan çalışmalar bulunmakla birlikte, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine yönelik algılarını doğrudan inceleyen çalışmalar sınırlıdır. Bu nedenle bu araştırma, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarıyla iletişime ilişkin algılarını belirleyerek hem yükseköğretimde iletişim literatürüne hem de sağlık meslek eğitimi alanına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Benzer şekilde öğrenci katılımını destekleyen öğretim uygulamalarının öğrencilerin derse bağlılık düzeylerini artırdığı belirtilmektedir (Heilporn ve ark., 2021).

Bu araştırmanın amacı, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine yönelik algı düzeylerini belirlemek ve bu algıların çeşitli demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- Öğrencilerin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine yönelik algıları hangi düzeydedir?
- Öğrencilerin iletişim algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Öğrencilerin iletişim algıları sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Öğrencilerin iletişim algıları öğrenim görülen programa göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Öğrencilerin iletişim algıları öğretim elemanlarıyla görüşme sıklığına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. Yöntem

Araştırma, nicel araştırma yöntemine dayalı tanımlayıcı ve kesitsel bir tasarımda yürütülmüştür. Tanımlayıcı araştırmalar, mevcut bir durumun olduğu şekliyle ortaya konulmasına olanak sağlarken, kesitsel araştırmalar belirli bir zaman diliminde elde edilen veriler üzerinden değerlendirme yapılmasını sağlamaktadır.

Araştırmanın evrenini, 2023–2024 eğitim-öğretim yılında Lokman Hekim Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 1148 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü %95 güven düzeyi ve %5 örnekleme hatası esas alınarak hesaplanmış ve minimum örneklem büyüklüğü 288 öğrenci olarak belirlenmiştir. Araştırma sürecinde 339 öğrenciye ulaşılmış, 12 katılımcının anket formunu eksik doldurması nedeniyle bu formlar analiz dışı bırakılmıştır. Sonuç olarak analizler 327 geçerli anket formu üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın yürütülebilmesi için Lokman Hekim Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 29.04.2024 tarihinde (Karar no:2024/137) etik kurul izni alınmıştır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiş, katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış ve verilerin yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı belirtilmiştir.

Araştırma sürecinde çevrimiçi veri toplama yöntemi kullanılmış ve toplam 339 öğrenci anket formunu doldurmuştur. Veri seti incelendiğinde 12 katılımcının anket sorularını eksik yanıtladığı belirlenmiş, eksik veri içeren formlar analiz dışı bırakılmıştır. Sonuç olarak araştırmanın analizleri 327 geçerli anket formu üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Blatt ve Benz (1993) tarafından geliştirilen ve Ergin ve Geçer (1999) tarafından Türkçeye uyarlanan “Öğretim Elemanlarının İletişim Biçimleri Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin orijinal formu 6'lı Likert tipinde geliştirilmiş olmakla birlikte bu araştırmada puanlama sisteminde bütünlük sağlamak amacıyla 5'li Likert formatında uygulanmıştır. Ölçekte yer alan 19., 20. ve 21. maddeler olumsuz ifade içerdiğinden analiz öncesinde ters kodlanmıştır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, öğrencilerin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine yönelik algılarının daha olumlu olduğunu göstermektedir.

Ölçekte yer alan maddeler “1=Kesinlikle Katılmıyorum” ile “5=Kesinlikle Katılıyorum” arasında puanlanmıştır. Ölçekten alınan puanın yükselmesi, öğrencilerin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine yönelik algılarının olumlu düzeyde olduğunu göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 25 ve AMOS programları kullanılarak analiz edilmiştir. Öncelikle veri seti eksik veri açısından incelenmiş ve eksik yanıt veren 12 katılımcıya ait formlar analiz dışı bırakılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach Alpha's katsayısı ile değerlendirilmiştir. Yapı geçerliğini incelemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu çarpıklık ve basıklık katsayıları ile değerlendirilmiştir. Değerlerin kabul edilebilir sınırlar içerisinde yer alması nedeniyle parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. İki grup karşılaştırmalarında bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Tukey post-hoc testi uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntemlerin uygulanması ve yorumlanmasında Seçer'in (2017) önerileri dikkate alınmıştır.

3. Bulgular

Araştırmada kullanılan ölçeğin toplam Cronbach Alpha's katsayısı 0,92 olarak bulunmuştur. Alt boyutlara ilişkin Cronbach Alpha's değerleri ise Etkili İletişim için 0,91, Öğrenci Etkileşimi için 0,88 ve Olumsuz Tutum için 0,68 olarak hesaplanmıştır.

Açımlayıcı faktör analizi temel bileşenler analizi çıkarım yöntemi ve Varimax döndürme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda özdeğeri 1'in üzerinde olan üç faktör elde edilmiş ve toplam açıklanan varyans %57,8 olarak bulunmuştur.

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin üç faktörlü bir yapı gösterdiği belirlenmiştir. Üç faktörlü yapı toplam varyansın %57,8'ini açıklamaktadır. Faktör yüklerinin büyük çoğunluğunun 0,4'ün üzerinde olması ve KMO değerinin 0,94 bulunması, veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu ve ölçeğin yapı geçerliğini desteklediğini göstermektedir. Faktörler sırasıyla "Etkili İletişim", "Olumsuz Tutum" ve "Öğrenci Etkileşimi" olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Açımlayıcı Faktör Analizi: Çıkarım Yöntemi, Döndürme Yöntemi, Özdeğerler ve Madde Bazlı Faktör Yükleri

Madde	Faktör 1: Etkili İletişim	Faktör 2: Olumsuz Tutum	Faktör 3: Öğrenci Etkileşimi	Ortak Varyans
M1	0,684	-0,040	0,239	0,540
M2	0,854	0,045	0,154	0,758
M3	0,854	-0,064	0,102	0,735
M4	0,515	-0,067	0,519	0,531
M5	0,832	-0,032	0,129	0,718
M6	0,692	0,052	0,368	0,612
M7	0,770	-0,068	0,266	0,658
M8	0,546	-0,192	0,451	0,551
M9	0,722	-0,079	0,349	0,641
M10	0,714	-0,129	0,311	0,614
M11	0,228	-0,152	0,651	0,535
M12	0,484	-0,124	0,569	0,592
M13	0,170	-0,229	0,742	0,623
M14	0,337	-0,043	0,688	0,574
M15	0,757	0,020	0,350	0,702
M16	0,481	0,211	0,541	0,585
M17	0,677	0,117	0,478	0,701
M18	0,498	-0,009	0,475	0,471
M19_T	-0,132	0,794	-0,037	0,636
M20_T	-0,045	0,914	-0,053	0,837
M21_T	0,103	0,867	-0,086	0,757
M22	0,549	-0,010	0,476	0,520
Özdeğer	6,467	4,131	2,111	
Açıklanan Varyans (%)	29,396	18,778	9,597	57,771
Yöntem	Çıkarım: Temel bileşenler analizi	Döndürme: Varimax	KMO=0,944; Bartlett $\chi^2=4476,368$; sd=231; p<0,001	

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin üç faktörlü bir yapı gösterdiği belirlenmiştir. Üç faktörlü yapı toplam varyansın %57,771’ini açıklamaktadır. Faktör yüklerinin büyük çoğunluğunun 0,40’ın üzerinde olması ve KMO değerinin 0,944 bulunması, veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu ve ölçeğin yapı geçerliğini desteklediğini göstermektedir. Faktörler sırasıyla “Etkili İletişim”, “Olumsuz Tutum” ve “Öğrenci Etkileşimi” olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA Uyum İndeksi)

Uyum İndeksi(DFA)	Değer	Kabul Edilebilir Sınır
χ^2/df	2,41	<5
RMSEA	0,061	<0,08
CFI	0,94	>0,90
GFI	0,92	>0,90
TLI	0,93	>0,90

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum indeksleri incelendiğinde χ^2/sd değerinin 2,41, RMSEA değerinin 0,061, CFI değerinin 0,94, GFI değerinin 0,92 ve TLI değerinin 0,93 olduğu görülmektedir. Bu değerlerin kabul edilebilir sınırlar içerisinde yer alması, ölçeğin üç faktörlü yapısının doğrulandığını göstermektedir.

Tablo 3. Ölçeğe İlişkin Tanımlayıcı ve Güvenirlik İstatistikleri

Değişken	Ortalama	Standart Sapma	Cronbach Alpha
Toplam İletişim Puanı	81,95	12,96	0,920
Etkili İletişim	3,83	0,73	0,909
Öğrenci Etkileşimi	3,57	0,74	0,884
Olumsuz Tutum	3,83	0,55	0,682

Ölçeğe ilişkin tanımlayıcı ve güvenilirlik istatistikleri incelendiğinde toplam iletişim puanının $81,95 \pm 12,96$ olduğu görülmektedir. Alt boyut ortalamaları öğrencilerin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine yönelik algılarının genel olarak olumlu düzeyde olduğunu göstermektedir. Cronbach Alpha değerleri toplam ölçek ve alt boyutlar açısından kabul edilebilir/güçlü iç tutarlılığa işaret etmektedir.

Tablo 4. Cinsiyet ve Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırma Sonuçları

Değişken	Grup	n	Ortalama	SS	Test	df	p
Cinsiyet (Toplam Puan)	1	248	82,23	12,41	t=0,612	322	0,541
	2	76	81,18	14,69			
Olumsuz Tutum Alt Boyutu	1	248	3,89	0,52	t=3,560	322	<0,001
	2	76	3,63	0,68			
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	172	3,75	0,48	F=0,127	2;323	0,881
	2. Sınıf	152	3,72	0,68			
	Dönem uzaması	2	3,66	0,22			

Cinsiyet değişkenine göre toplam iletişim puanında grup ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 4'te sunulmuştur. Toplam iletişim puanı açısından cinsiyet grupları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($t=0,612$; $sd=322$; $p=0,541$). Buna karşın olumsuz tutum alt boyutunda cinsiyete göre anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($t=3,560$; $sd=322$; $p<0,001$). Sınıf düzeyi açısından yapılan ANOVA sonucunda ise öğrencilerin iletişim algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($F=0,127$; $sd=2;323$; $p=0,881$).

Tablo 5. Öğrenim Görülen Programa Göre ANOVA ve Tukey Sonuçları

Program	n	Ortalama	Standart Sapma	Programlar Arası Anlamlı Karşılaştırmalar	p
Ameliyathane Hizmetleri	20	3,42	0,63	Ameliyathane Hizmetleri-Optisyenlik	0,001
Anestezi	11	3,50	0,51	Ameliyathane Hizmetleri-Tıbbi Laboratuvar Teknikleri	0,031
Ağız ve Diş Sağlığı	18	3,56	0,62	Anestezi-Optisyenlik	0,038
Diyaliz	13	3,62	0,33	Ağız ve Diş Sağlığı- Optisyenlik	0,023
Diş Protez Teknolojisi	16	3,44	0,31	Diş Protez Teknolojisi- Optisyenlik	0,005
Eczane Hizmetleri	16	3,72	0,42	Optisyenlik-SHMYO	0,015
Optisyenlik	8	4,29	0,47	Genel ANOVA Sonucu: $F=3,263$; $p<0,001$	
SHMYO	31	3,57	0,45		
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	149	3,74	0,56		
Tıbbi Laboratuvar Teknikleri	37	3,93	0,51		
Yaşlı Bakımı	2	3,51	0,29		
İlk ve Acil Yardım	24	3,94	0,59		

Öğrenim görülen programa göre öğrencilerin iletişim algıları arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Tukey post-hoc testi sonuçları, farklılığın özellikle Optisyenlik programı ile bazı programlar arasındaki puan farkından kaynaklandığını göstermektedir. Optisyenlik programı öğrencilerinin ortalama puanlarının daha yüksek olması, bu gruptaki öğrencilerin öğretim elemanlarıyla iletişimi daha olumlu değerlendirdiğini göstermektedir.

Tablo 6. Öğretim Elemanlarıyla Görüşme Sıklığına Göre Anova ve Turkey Post-Hoc Sonuçları

Görüşme Sıklığı	Ortalama	Standart Sapma	Grup 1	Grup 2	p
Haftada Bir Gün	3,75	0,54	Haftada Bir Gün	Hiçbir Zaman	<0,001
Her Gün	3,87	0,56	Her Gün	Hiçbir Zaman	<0,001
Hiçbir Zaman	3,36	0,64			

ANOVA Sonucu: $F=12,224$; $p<0,001$

Öğretim elemanlarıyla görüşme sıklığına göre iletişim algıları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Öğretim elemanlarıyla her gün veya haftada bir gün görüşen öğrencilerin iletişim algılarının, hiçbir zaman görüşmediğini belirten öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgu, öğrenci-öğretim elemanı etkileşiminin iletişim algısını güçlendiren önemli bir unsur olduğunu göstermektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine yönelik algılarının genel olarak olumlu düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, yükseköğretimde öğretim elemanlarının iletişim becerilerinin öğrencilerin eğitim sürecine ilişkin değerlendirmelerinde önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Akgün (2016), yükseköğretimde ideal öğretim elemanının yalnızca alan bilgisiyle değil, öğrencilerle etkili iletişim kurabilme becerisiyle de öne çıktığını belirtmektedir. Öğretim elemanlarının açık, destekleyici ve erişilebilir iletişim davranışları öğrencilerin kuruma yönelik olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağlamaktadır. Bu durum algılanan kurumsal destek kavramıyla açıklanabilmektedir (Neves ve Eisenberger, 2012). Benzer şekilde Dilekmen ve arkadaşları (2008), iletişim becerilerinin öğrencilerin akademik ve sosyal uyum süreçleriyle ilişkili olduğunu vurgulamaktadır. Ergüney ve Tepe (2023) ise üniversite öğrencilerinde iletişim becerileri ile öğrenci bağlılığı arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda mevcut araştırmanın bulguları, öğretim elemanı-öğrenci iletişiminin yükseköğretimde eğitim niteliğini destekleyen temel değişkenlerden biri olduğunu göstermektedir.

Araştırmada öğretim elemanlarıyla görüşme sıklığının öğrencilerin iletişim algıları üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Öğretim elemanlarıyla her gün veya haftada bir gün görüşen öğrencilerin iletişim algılarının, hiçbir zaman görüşmediğini belirten öğrencilere göre daha olumlu olması, düzenli etkileşimin iletişim algısını güçlendirdiğini göstermektedir. Bu sonuç, yükseköğretimde öğrenci-öğretim elemanı etkileşiminin öğrenci motivasyonu, akademik katılım ve eğitim deneyimi açısından önemli olduğunu bildiren çalışmalarla uyumludur. Bu nedenle öğretim elemanlarının öğrencilerle erişilebilir, düzenli ve destekleyici bir iletişim kurmaları, öğrencilerin eğitim sürecine yönelik algılarını olumlu yönde etkileyebilir.

Programlar arasında anlamlı farklılıkların bulunması, iletişim algısının yalnızca bireysel özelliklerle değil, öğrenim görülen programın yapısı, öğrenci sayısı, uygulamalı eğitim yoğunluğu ve öğretim elemanına erişim olanaklarıyla da ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Can (2020), meslek yüksekokullarında eğitim kalitesinin artırılması için öğrenci memnuniyetinin, etkili iletişimin, uygulamalı eğitimin ve öğrenci ihtiyaçlarının dikkate alınmasının gerekli olduğunu belirtmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, programlar arasındaki farklılıkların eğitim ortamı, danışmanlık süreçleri ve öğrenci-öğretim elemanı etkileşim düzeyiyle ilişkili olabileceği söylenebilir.

Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencileri açısından iletişim becerileri ayrı bir öneme sahiptir. Çünkü bu öğrenciler mezuniyet sonrasında hasta, hasta yakını ve sağlık ekibiyle sürekli iletişim kuracak meslek gruplarında görev alacaklardır. Bu nedenle öğretim elemanlarıyla kurulan olumlu iletişim, yalnızca mevcut eğitim sürecine ilişkin memnuniyeti değil, aynı zamanda öğrencilerin mesleki iletişim becerilerinin gelişimini de destekleyebilir. Can Öz ve Duran (2022), sağlık alanında eğitim gören öğrencilerde etkili iletişim becerilerinin mesleki yeterliliklerin gelişimi açısından önemli olduğunu belirtmektedir. Gilligan ve arkadaşları (2024) ise sağlık meslekleri eğitiminde iletişim becerilerinin sistematik biçimde değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda mevcut araştırma, sağlık alanında öğrenim gören öğrencilerin iletişim algılarının değerlendirilmesi bakımından önemli bulgular sunmaktadır. Öğrenci katılımını ve etkileşimini destekleyen öğretim uygulamalarının yükseköğretimde akademik başarı ve öğrenci bağlılığı üzerinde olumlu etkiler oluşturduğu bildirilmektedir (Heilporn ve ark., 2021).

Sonuç olarak bu araştırmada sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğretim elemanlarının iletişim biçimlerine yönelik algılarının genel olarak olumlu düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin iletişim algılarının cinsiyet ve sınıf düzeyi açısından büyük ölçüde benzerlik gösterdiği, buna karşın öğrenim görülen program ve öğretim elemanlarıyla görüşme sıklığı değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar bulunduğu saptanmıştır. Öğrencilerle düzenli etkileşim kuran öğretim elemanlarının öğrencilerin eğitim deneyimlerine ilişkin memnuniyet düzeylerini artırdığı bildirilmektedir (Wong ve Chapman, 2023). Özellikle öğretim elemanlarıyla daha sık görüşen öğrencilerin iletişim algılarının daha olumlu olması, öğrenci-öğretim elemanı etkileşiminin eğitim sürecindeki önemini ortaya koymaktadır. Bu nedenle yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanlarının öğrencilerle daha düzenli, ulaşılabilir ve destekleyici iletişim kurmalarını sağlayacak akademik danışmanlık ve mentorluk uygulamalarının güçlendirilmesi önerilmektedir.

5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak araştırma, tek bir vakıf üniversitesinin sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencileriyle yürütülmüştür. Bu nedenle araştırma sonuçları tüm sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerine genellenemez. İkinci olarak çalışma kesitsel tasarımda yürütüldüğü için değişkenler arasında nedensel ilişki kurulamaz. Üçüncü olarak veriler öz-bildirim yöntemiyle toplandığından katılımcıların yanıtları kişisel algılarına dayanmaktadır. Dördüncü olarak, açılımlayıcı faktör

analizi ve doğrulayıcı faktör analizinin aynı örneklem üzerinde uygulanmış olması, ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin bulguların yorumlanmasında dikkate alınması gereken yöntemsel bir sınırlılıktır. Gelecek araştırmalarda farklı üniversitelerden daha geniş örneklemlemlerle karşılaştırmalı çalışmalar yapılması önerilmektedir.

6. Öneriler

Araştırma sonucunda aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

- Öğrenci-öğretim elemanı etkileşimini artıracak akademik danışmanlık ve mentorluk uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. Öğrencilerin öğretim elemanlarına erişimini kolaylaştıracak yüz yüze ve dijital iletişim mekanizmaları güçlendirilmelidir.
- Gelecek araştırmalarda iletişim algısı ile akademik başarı, öğrenci memnuniyeti ve kurumsal bağlılık arasındaki ilişkiler daha kapsamlı biçimde incelenmelidir.

Kaynaklar

- Akgün, M. (2016). Yüksek öğretimde ideal öğretim elemanı nasıl olmalıdır? Kaygı Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi, (26), 219-236.
- Aydoğan, İ., & Kaşkaya, A. (2010). İlköğretim okulu yöneticilerinin iletişim becerilerinin yönetici ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30(1), 1-16.
- Blatt, S. J., & Benz, C. (1993). Manual of the Instructor Communication Style Scale. Yale University Press.
- Can, E. (2020). Yükseköğretimde kalite için meslek yüksekokulu öğrencilerinin görüşleri. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8(3), 699-710. <https://doi.org/10.18506/anemon.631558>
- Can Öz, Y., Aydın Er, R., & Ovalı Uran, İ. (2022). Sağlık Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Etkili İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi: Kocaeli Örneği. Kocaeli Tıp Dergisi, 11(2), 204-214. DOI: 10.5505/ktd.2022.70456.
- Dilekmen, M., Başçı, Z., & Bektaş, F. (2008). Eğitim fakültesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(2), 223-231.
- Ergin, A., & Birol, C. (2005). Eğitimde iletişim. Anı Yayıncılık.
- Ergin, A., & Geçer, A. (1999). Öğretim elemanlarının iletişim biçimleri ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 18, 389-406.
- Ergüney, M., & Tepe, N. (2023). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ile öğrenci bağlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 33, 163-181. <https://doi.org/10.15182/diclesosbed.1262341>
- Gilligan, C., Bujnowska-Fedak, M. M., Essers, G., Frerichs, W., Brinke, D. J., Junod Perron, N., Kiessling, C., Pype, P., Tsimtsiou, Z., Van Nuland, M., Wilkinson, T. J., & Rosenbaum, M. (2024). Assessment of communication skills in health professions education; Ottawa 2024 consensus statement. Medical Teacher, 46(12), 1593-1606. <https://doi.org/10.1080/0142159X.2024.2413021>
- Heilporn, G., Lakhal, S., & Bélisle, M. (2021). An examination of teachers' strategies to foster student engagement in blended learning in higher education. International Journal of Educational Technology in Higher Education, 18, Article 25. <https://doi.org/10.1186/s41239-021-00260-3>
- Neves, P., & Eisenberger, R. (2012). Management communication and employee performance: The contribution of perceived organizational support. Human Performance, 25(5), 452-464. <https://doi.org/10.1080/08959285.2012.721834>
- Özşahin Büyükaşık, S., & Balcı Karaboğa, F. A. (2024). Öğretim elemanlarının bakış açısından yükseköğretimde sınıf yönetimi. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(2), 246-266. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.1473045>
- Seçer, İ. (2017). SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi: Analiz ve raporlaştırma (3. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Wong, W. H., & Chapman, E. (2023). Student satisfaction and interaction in higher education. Higher Education, 85(5), 957-978. <https://doi.org/10.1007/s10734-022-00874-0>